कृष्ण
राम
॥२॥

इतिनास्याधिपउक्ताः । ततन्द्विरोन्द्रर्कपमारितिपापैस्तेसंयुक्ताः सौम्योपिग्रहाणांपापत्वंसौम्यत्वमुक्तं । तथाद्दशमतृतीये नवपंचमेचतुर्थषष्ठमेकलत्रपंचपतिकेषाद्वध्यापत्ानिवैवग्रपष्ठान्निइतिग्रहे । तन्नलग्ना । तेनपंचकश्चित्तन्वादिभावःस्वामि नाद्रष्ठः अवलोकितस्तास्यतस्यवृद्धिनपवपः अथवातेनैवस्वामिनायुक्तस्तस्यापिवृद्धिर्नास्तिसौकुजश्चशुक्रौवशेन्द्रर्यार शुक्रोकुजवाक्यतिशोनिर्ध्यमगुउवैवक्रमशोराशिपाइमेस्यात् । सौम्यग्रहाणांतुवजीवशुक्रपर्णवन्द्राणामन्यतमे ॥२॥

योयोभावस्वामिदृष्टो युतो वा सौम्यैर्वास्यात्तस्यतस्यास्तिवृद्धिः । पापैरेवंतस्यभावस्यहानिर्निर्दिष्टव्यापृच्छतांपन्मतो वा ३

नवाद्दृष्टोयुतोवाभावस्यापिवृद्धिर्वक्तव्याः पापैरेवमितिस्वमनेनैप्रकानेणापापग्रहैः रविभौमशनैश्चरक्षीणचन्द्रा णामन्यतमेन । नयोभावेदृष्टोयुक्तोतस्यभावस्यहानिन्नपवपो वक्तव्यः भेदयुतर्थमालच्छतांपन्मतोवेतिपृच्छा समयेननराणांयन्मतोजायमानानांतथावोन्तःजातकेपद्मतिशुभाःभावानमत्यादीन्द्वतिशुभाःपापाःसौम्याःषष्ठे निषुघ्नन्ति । तथैजन्मान्याधान्नकालेवेति ॥३॥ इदानीं प्रश्नसमयेलाभादेशुभाशुभज्ञानमाह । सौम्येति । सौम्यानां ग्रहाणांतुवजीवशुक्रपर्णवन्द्रमसांमन्यतमेलग्नेसतियदिसौम्यग्रहस्यवर्गोतिमकालेलग्नेग्रहोनाद्रष्टा

श्री कृष्ण
श्री राम

राशिद्वादशांशत्रिंशांशाभेदैः स्ववर्गाः प्रोक्ता योगग्रहस्य पापस्यानिर्दिष्टः। इति वर्गलक्षणमुक्तं। अथवा शीर्षोदये षष्ठो लग्नेश्च
बाधाः वलवानः सधन्विमकराः पृष्ठोदयाः मिथुनाः शिरशोऽन्या उभयतो मीनः इत्येषामन्यतमे लग्नगते
प्रष्टुरभिप्रेतकार्यसिद्धिः सिद्ध्यतामेति अतोऽस्मात्पूर्वोक्तात् विपर्ययमस्तविपरीते पसिद्धिहेतुर्न साध्यता याः कारणे एत
दुक्तं भवति पापग्रहवर्गो वा भवति प्रष्टुः कार्यं न सिध्यति कष्टेन संसिद्धिकरं विमिश्रमित्याह। एतत्पूर्वोक्तं विमिश्रसंकी

सौम्येपि लग्ने यदि वा स्ववर्गे शीर्षोदये सिद्धिमुपैति कार्यं। अतो विपर्यस्तमसिद्धिहेतुः कष्टेन संसिद्धिकरं विमिश्रम्॥ ४॥

र्णं ग्रहे भवति तदा प्रष्टुः कष्टेन क्लेशेन कार्यसिद्धिर्भवति एतदुक्तं भवति सौम्यपापौ द्वावपि लग्नस्थौ भवतः
पापवर्गो वा शीर्षोदयः पापयुक्तः स्ववर्गो भवति पृष्ठोदयः सौम्ययुक्तः स्ववर्गस्थो वा द्वयोर्भवति वा तदा क्लेशे
न सिद्धिर्भवति तदा वादावधिकं निश्चयति॥ ४॥ अथ नष्टलाभज्ञानमाह। होनेति शशांकश्चन्द्रः परिणतनुः पू
र्णमंडलः द्वादशी मासभ्य पक्षपंचमी यावत परिणतनुर्भवति तथा पवनकेश्वनः मासेनु शुक्ले प्रतिपन्नप्रवृत्ते प
र्णो शशिमध्य वेलो दशाहेऽष्ठो द्वितीये स्यात् तृतीये सौम्ये स्यात् षष्ठो बलवान् स एवं परिणतनुर्भवति श
शांक होना पालग्नस्थितो होनेति लग्नभवनस्य वार्द्धमिति लग्नस्य होनाम्यय देशः तत्रस्थः शशी जीवनवृहस्प

श्रीकृष्ण
श्रीराम
॥३॥

श्री

ति नामश्रवलोकितो द्वष्ठोपाद्दिवाधिजेन शुक्रेन दृष्ठोपाद्दिवेत्प्रत्पनिपातो विवलसेन प्रनष्ठस्यापूर्जस्यवित्ता देःन्द्रिप्रला
भं करोतीति लाभोपजात इति अथ वा शुभग्रहो बलवान्वीर्य्ययुक्तो भवति लाभ एकादशस्थानेऽपजातः प्राप्तस्तथा
पि शब्दात्तन्त्रिप्रमेव प्रनष्ठस्य लाभं करोति । इति ग्रहराशिस्थानाद्दिवष्ठाकालेन बलजातकाद्युक्तं बलवान्मित्र
स्वगृहे न वा शाकेछिन्न्दितः शुभैश्चापि वन्द्रशितो स्त्रीन्दे त्रिषष्ठषन्दे त्रापगता शोभा प्राप्त्यादिषु जीवसूर्यालोभा
स्वि निःशया वशितोऽडरापने शशिशुक्रौ व त्रे ऽन्य । लिं धविड लाश्व ग्रहनिशितो केन्द्रेज्याघुनि संस्थानन्ले मि
हे नास्थितः पूर्णतनुः शशांकोजीवेन दृष्ठोपाद्दिवाभितेन तन्त्रिप्रं प्रनष्ठस्य करोति लब्धिं लाभोपजातो बलवान्शुभश्च ॥ ५ ॥
स्वांशो विलग्ने यदि वाग्नि कोरी स्वांशस्थितः पश्यति धातुचिन्ता । पनाशकस्य ग्रह करोति जीवं मूलपरांशोपगतपराश्च ॥ ६ ॥
न्धुकुजसौरा स्यादिना द्दिछ्य शुभ शुभ वर्ग लेतन रपन्त्य वलिनः बलवान्मित्रस्वगृहे द्वितः आनस्यचाद्दिनाद्दिष्ट शुभ
शुभाढ्य लग्नेन । अथ नाष्ट तनष्ठमुष्ठिगतचिन्ता धातुमूलजीवानां परिज्ञानमाह स्वांशेति यदि कांश्च ग्रहः तात्काल
लग्नेस्वात्मीयेन वांशक स्थिते विलग्नेन तत्काले दितस्वांशगतस्यैव ग्रहस्य स्वा त्मी यनवांशकं पश्यति अवलोकयति तद्
प्रष्ठुर्जनस्य धातुचिंता वदेत् । तस्य वर्णादिना स्मृतिकाल एतेऽन्य स्वांशस्थो ग्रहः स्वांशकयुक्तं लग्नं पश्यतितदा धा
तुचिंता भवेत् । पराविग्रहः स्वांशं न पश्यति तदा त्रिकोणस्थाने स्थितमेव स्वांशं पश्यति नवमं पंचमं स्वांशक पुन

श्री...स
श्रीराम

पश्यति तदा धातुचिंतां वदेत् तत्रापि धाम्यमति भागो ग्रहांशवशादूह्यः पापग्रहावस्थितस्य धाम्यसौम्यग्रहा
वस्थितस्य धाम्यपनांशक इत्यादि । कुशिवग्रहोऽन्यग्रहनवभागस्थितो विलग्नात् स्वांशं पश्यति त्रिकोणाद्योनन्यत लग्नगते
वा तेदा जीवं वदेत् । पुत्रषादिशनी सपानो जीवस्तत्रापि ग्रहपुनर्नवांशकवस्तानविपरवतुष्पदादि विभागः मिथुन
कन्या धन्विपर्वार्द्धकुंभादिपदादेर्वा नराः पक्षिणोऽश्वमेषसिंह धन्विपरार्द्धानि चतुष्पदाः कर्कटवृश्चिकमकरमी
नाऽपदः मूलमित्यादि परांशोपगतोऽन्यग्रहनवांशके स्थितो लग्नगतः परांशत्रिकोणाके पोनन्यत रपश्यति तदाम्

धातुमूलंजीवमित्योजराशौ युग्मेविघात्येत्तदेव प्रतीपां लग्ने योंऽशस्तत्क्रमाद्गणपमेवं संध्येयोपविस्तरा गतान्ग्रमेद् ।७।।

तेविंताप्रवदेत् । एतान्प्राप्य शोभवति यन्नादितरां मूलं तत्रापि ग्रहपुनर्नवांशात् । स्थलज ... मकरमी
नाजले धराशौ योऽन्यस्थलेनाशयाः ।६। एतदेवकारानरोऽनत्रप्याह धातुमिति मेषमिथुनसिंहतुला धनुकुंभाः एते
ओजराशयः वृषकर्ककन्यावृश्चिकमकरमीनाः युग्मराशयः तत्रादौ लग्नगते प्रथमनवांशके ओजस्थे धातुं वदेत् द्वितीये मूलं
तृतीये जीवं चतुर्थे धातुं पंचमे मूलं षष्ठे जीवं पुनः सप्तमे धातुं अष्टमे मूलं नवमे जीवं युग्मेविघात् एतदेवप्रतीपयुग्मेलग्ने
लग्नगतेनवांशक्रमेण एतद्देवपर्यंत प्रतीपविपर्ययेन मानीयात् तेन प्रथमे जीवो द्वितीये मूलं तृतीये धातु इत्यादि
क्रमेण एवं क्रमात् परिमाधावि ... नवभागस्तत्कालउदितस्यावर्गणीयः ... समासेन ... विस्तरा
दशधा विधीयते

श्री लक्ष्म
श्री राम

समीपवर्त्ती पर्यास्मद्दीपे प्रश्नज्ञाने स्थिरनाशौ लग्नगते स्थानप्राप्तिर्वदेत् न गमनं चरगोपसमो नाशो द्रव्यस्य पन्नाभुवो न स्यात्।
लग्नेन्दोर्निति प्रश्नलग्नचन्द्रस्य भदृष्टौ सौम्यग्रहदर्शने शोभनं सर्वं वक्तव्यम्। अतो ऽन्यादृतिश्च समाउक्ता ऽन्यविपरीतः अन्यदृष्टु
भवनव्यपेतेन लग्नेन्दु यदि पापदृष्टौ भवतस्तदा शोभनं वक्तव्यम् अपीड्वकेन शुभदृष्टेन मध्यमफलमिति। ८। अथ परशत्रोर्मार्गान्नि
वृत्तिज्ञानमाह सप्तशत्रुगतैरिति पञ्चमषष्ठयोर्न कस्मिन्पापो सप्यभौमशनिपृष्ठा लग्नात् समवस्थितैः प्रष्टुः शत्रुर्मार्गान्नाग
सप्तशत्रुगतैः पापैः मार्गान्निवर्त्तते। चतुर्थगेनेपि प्राप्तः शत्रुर्भग्नो निवर्त्तते। १०। मरवालिकुंभकर्कटानसातलेपदास्थिता।
रिपोः पराजयस्तदा चतुष्टये पलायनं। ११। चरोदयेशुभस्थितैः शुभं करोति पापिना। अशोभनेन शोभनं स्थिरोदयेपि वाशुभम्॥ १२॥।

छान्ति तेनेव पापे लग्नाच्चतुर्थस्थानस्थिते प्राप्तोपि निकटस्थोपि लग्नपगरिन्तो निवर्त्तते प्रतीपपानि इत्यर्थः। १०। अत्रैव योगान्तरमा
ह मरवेति। मकरवामीनो ऽलिवृश्चिकः कुंभकर्कटौ प्रसिद्धावेतौ नमातले लग्नाच्चतुर्थस्थाने स्थिताः एषां राशीनामन्यतमश्चतुर्थस्था
ने यदा भवति तदा शत्रोः पराजयो भवति चतुष्पदे निति। मेषवृषसिंहधन्वि अपरार्द्धं मिथुनपूर्वाभागश्चतुष्पद एतेषामन्यतमे
चतुर्थस्थाने भवति रिपोः पराजय इति। ११। चरोदयेति चराणाम्पुरद्रमेतस्मिंश्च शुभग्रहाणां बुधजीवशुक्रपूर्णतनुचन्द्राणाम
न्यतमस्थितेस्तदा पापीनामशुभं करोतीति तस्मिन्नेव चरोदये अशोभने पापग्रहाणां रविकुजेन्द्रौ णाचन्द्रार्कजानामन्यतमे स्थितेते
षामेव पापीनामशोभनानामपः करोतीति योऽन्यस्मात्स्थानाद्राज्यमहराण गच्छति स पापी स्थिरोदये इति स्थिरराशीनामन्य
तमस्योदये पापसंयुक्ते विलग्नेन शुभं भवति॥ १२॥ अथ परशत्रोरागमनमाह स्थिरइति स्थिरराशौ चन्द्रो भवति चरोदयेपि वन

श्रीकृष्ण
श्रीराम
॥५॥

श्रीगोपाल

राशौ यस्य शत्रोर्न वागमनं विधत्ते। तदा तस्मिन्नेव प्रश्ने रिपोरागमनं ब्रूयात्। विपर्यय इति स्मरस्मादेव पूर्वोक्तात् हि पर्यये ऽन्यथात्वे वि
पर्यये विपरीतमेव स्यात्। एतदुक्तं भवति चरे शशिनि स्थिते स्थिरराशौ लग्नगते यदि रिपोरागमनं ब्रूयात् तदा नागच्छति। ॥३॥ अथ श
त्रोर्निवृत्तिज्ञानमाह स्थिर इति। स्थिरराशौ लग्नगते हि ध्रुवभावे चन्द्रमास्तदा यातुः शत्रुः स उरमा यातोऽपि सन् निवर्तते। अपि
शब्दः संभावनायाम् ॥४॥ चरे इति चरे चन्द्रमा हि भावे लग्ने पृच्छागते तदा प्रयातोऽपि मार्गात् निवर्तते विपर्यये हि स्वभावे चन्द्र
मा स्थिरे लग्ने गते पृच्छायां हि प्रकारेण यातितस्मिन्योवि पर्यये प्रयोगे ऽशुभग्रहे दृष्टे परराजपक्षः स्यात् लग्ने चन्द्रो वा ॥५॥ अन्यच्च

स्थिरे राशौ चरोदये न वागमनं निपोर्ज्यं [illegible]। तदागमनं निपोर्वदेद् हि पर्यये विपर्ययमः। स्थिरे स्थिते तु लग्नमपगते हि नाम्भके तु चन्द्रमासि
निवर्तते रिपुस्तदा समागतोऽपि सन् ॥४॥ चरे शशी लग्नगते हि देहस्य पोऽर्धमार्गात् पुनिवर्तते रिपुः। विपर्यये वागम
नं हि यास्यात् परराजपक्षः स्यात् शुभेन्द्रितो तु ॥५॥ अथ [illegible] सितानामेकोऽपि चरोदयेष्ठो भवति। अथ दृष्टा [illegible] गमनं ब
[illegible] गते नेति वक्तव्यम् ॥६॥ स्थिरोदये जीवशनैश्चरोऽन्विते गामागमो नैव वदेत्तु पृच्छतां चिरं बहु पृच्छा रिपुसंगमाय पापान्वितु पौविमि

गेमागमयोगज्ञानमाह। सर्का इति सर्प्यवुधशनिशुक्रा गां पयघोकोऽपि पृच्छा लग्नेन भवति तल्लग्न वनस्थे जितदास्य शीघ्रं वदेत् स
ग्रहश्चेति वक्रीत तत्र स्थितस्तदा नादानि सर्प्यव ग्राति नैव वनाक्ति ॥६॥ अथ योगान्तरमाह। स्थिरोदये इति स्थिरराशौ लग्न
गते पृच्छा भवति गुरुशनिभ्यां दृष्टे गमनप्रश्ने न गमनं वदेत् आगमनप्रश्ने तत्रैव संवर्तते इदानीं नागमिष्यतीति पृच्छतो वा
च्यम्। पापा पापग्रहाः क्षीणचन्द्रस्यायादि भवति रिपुसंगमाय रिपोसंगमाय भवन्ति शत्रुनिवर्तनं इत्यर्थः ॥७॥ श्रीराम

प्रश्नवैष्णव
॥५॥

श्रीकृष्ण
श्रीराम

अथान्यप्रश्नागमयोगान्तरमाह नागच्छतीति अर्कचन्द्रौ यदा यस्मिन्काले लग्नाच्चतुर्थभवनस्थौ तदा पतन्वक्री शत्रुसमेतो नागच्छतीत्यर्थः
गुरुबुधशुक्रा चतुर्थस्थाने गता यदा भवन्ति तदा तस्मिन्काले शीघ्रमागच्छतीत्यर्थः तथा वक्रीरवितैः वर्जितः पापा नागच्छति पुनः सेना
यदार्कचन्द्रौ सुखचन्द्रस्थौ जीवशुक्रौ सिताः पातालेऽन्तयासि दुःपुनः नायाति ।१८। अथ योगान्तरमाह मेषेति मेष धनुः सिंह वृ
षान्यतम लग्ने यदा लग्नमुदयस्थः तत्काले लग्नगतो भवति । अथ तत्काले लग्ने नागः चतुर्थस्थाने भवति तस्मिन्नेव काले
रिपुर्निवर्तते ग्रहे सहितः युक्तः वियुक्तो वा ग्रहेण सहितः इत्यर्थः तदा तस्मिन्काले शत्रुर्निवर्तते प्रतीपयातीत्यर्थः ।१९। अथान्ययो

नागच्छतीति पतनं वक्रं यदार्कचन्द्रौ चतुर्थभवनस्थौ बुधगुरुशुक्रा हिबुके यदा तदा शीघ्रमायाति ।१९। मेषधनुःसिंहवृषा यदुद
यस्था भवन्ति हिबुके वा । शत्रोर्विनिवर्तकाः स्ते ग्रहयुक्ता वियुक्ता वा ।१९। स्थिरनाशोपघुदये शनिर्गुरुर्वा स्थितस्तदा श
त्रुः । उदये न विगुरुर्वा च रथो आस्य आगमनम् ।२०। ग्रहसर्वानामबलो लग्नाद्यस्मिन् ग्रहे स्थितः । मासैस्तत्तुल्यसंख्याकैः

गमनमाह । स्थिरलग्ने इति लग्नगतः स्थिरनाशिस्तत्र यदि शनिर्गुरुर्वा उदये एकोऽपि स्थितस्तदा शत्रुस्थाने स्थिति । यदि लग्नगत
श्वरशिस्तत्र यदि गुरुर्न्या नैकोऽपि प्रश्नकाले स्थितो भवेत् तदा शत्रोरागमनं वदेत् ।२०। अथ अवधिमाह ग्रहेति । लग्नात्प्रश्नल
ग्नात् यस्मिन् गृहे यत्तमस्थाने सर्वेषामुत्तमबलः प्रधानबलोऽपि ग्रहः स्थितस्तत्तुल्यसंख्याः स्तैस्तैस्तुल्यत्वे समसंख्या मासानीयतत्तेषां मा
सानितैर्यात् जिगमिषोर्निवर्त्तिप्रकाशः स्थिरभास्येऽस्थिरे नवा शावस्यसर्वोत्तमबलेस्तान्ना निर्दिशेत् ।।२१। अथान्तरमाह । चनो

श्रीकृष्ण
श्रीराम
॥६॥

श्रीश्री

स्यहीनतोस्मिन्सर्वोत्तमबलो ग्रहवरांशस्थः एतत्प्रयोगंताकालं विनिर्दिशेत् तुल्यमासेऽरितिस्थिरभागस्थेस्थिरनवांशस्थे सर्वोत्तम
बलग्नहोद्विगुणकालं वदेत् द्विस्वभावराशिस्थे सर्वोत्तमबलग्रहो त्रिगुणकालं वदेत् ।२२। अथैवमागन्तारमाह । पातुरिति बिल
ग्न एष्या लग्नात्तस्मा द्यामित्रभवनं सप्तमस्थानं तस्याधिपति यदा यस्मिन्काले वक्रविपरीतगमनं करोति तत्काले जिगमिषोर्निव
र्त्तनस्य प्रवासान्निवृत्तः अपनेत्रावाप्प्यान्तु स्मारः योवुवते कथयतीत्यर्थः वक्रग्रहाणां यथासंभवं योज्यं ।२३। अधुनाशत्रोरा

वनराशिस्थे गृहे तस्मिन्कालमेव विनिर्दिशेत् । द्विगुणं स्थिरभागस्थे त्रिगुणं द्विस्वभावके ।२२ पातुर्विलग्नयामित्रभ
वनाधिपतिर्यदा । करोति वक्रमावृत्तिकालं तद् ब्रुवते ऽपरे ।२३। उत्पन्नाद्य वक्रं भवति यावद्दिनैश्चरस्तावद्भिः । आ
गमनस्य हीत्रोर्ष्वे दिनमध्ये ग्रहवर्शिवत् ।२४। इति षट्पञ्चाशिकायां गमनागमनोऽध्यायः । दशमोदयः सप्तमगासौ
स्थानगणाधिपस्य विजेयकता । आरार्कि सुतशिता प्रभंदो विजयदानवमे ॥२५॥ श्रीराधाकृष्ण चरणेभ्यो नमः राम

गमनदिनप्रमाणमाह । उत्पन्नादिरिति । उत्पन्नोऽउत्पलग्नं वक्रं न्नेनाशिः पृच्छाकाले यत्र वक्रमास्थितस्तस्माद् उत्पन्नाद्यावत्संख्यमव
सितावद्भिस्तावद्भिर्दिनैः शत्रोर्निर्याणागमनं स्यात् । यदि दिनमध्ये ग्रहः वशिवत्तयोर्लग्नं वक्रं योर्मध्ये ऽन्तने यदि न कश्चिद्ग्रहो भवति
तस्तं ग्रहं संभवे शत्रुर्नवश्यमेवनायातीत्यर्थः ।२४। इति भट्टोत्पलविरचितायां षट्पञ्चाशिकायां द्वितीयोऽध्यायः ।२। तत्रादौ विजयपरा
जयज्ञानमाह । उदयलग्नादशमसप्तमौ प्रसिद्धौ पृच्छकः संग्रामेऽपि तेषु स्थानेषु सौम्याशुभग्रहाः पृच्छानगणाधिपस्य पुरवासिनो नाम्नो वि
जयदाः अङ्गारकशनैश्चरौ नोपेतौ प्रश्नकाले नवमस्थाने स्थितौ पृच्छकः संग्रामे भङ्गदौ प्रकर्षेण पलायनकर्त्तारौ तथा शौवु धगुरुजीवशु

॥ ६॥

श्रीकृष्ण
श्रीराम
॥७॥

श्री

अथान्ययोगाज्ज्ञानमाह। केन्द्रोपगताइति। ल१। च४। स७। द१०। केन्द्रास्तेषूपगताः सौम्याः शुभग्रहाः अपवा ते एकसौम्यैर्न्न राशिषु प्राप्ता न्ते तेषु स्थिताः सौम्यैः शुभग्रहैश्च दृष्टा वा लोकिता पनाः शनु मते वा वलोकिता इत्यर्थः एवंविधाः प्रीतिं कुर्वन्ति तेष्वेव केन्द्रेषु १।४।७।१०। पापाः समवस्थितास्तेव पापदृष्टा पनस्य न पापेन वा वलोकिता विपर्य्ययं विपरीतं प्रीतिं कुर्वन्ति।२८। अथ सेनाज्ञानमाह। द्वितीयेति। प्रश्नलग्नाद्द्वितीये तृतीये वा गुरुशुक्रौ येन तेन प्रकारेण भवतः तदा च सेनाऽश्वेवागच्छति। न्दिप्रमेव पान्ति प्रवासी अन्यदेशस्थः अश्वेवायाति न संसयो न विकल्पः पयात न था ग्रहाणामिवन्दन्तत्रार्थ कदाचिद्वा वेवद्वितै
केन्द्रोपगताः सौम्याः दृष्टा न लग्नगाः प्रीतिं कुर्वन्ति। पापदृष्टाः पापास्तेष्वेव विपरीतम्॥२८॥ द्वितीये वा तृतीये वा गुरुशु क्रौ पतातदा। अश्वेवागच्छति सेना प्रवासी वा न संशयः।२९। केन्द्रत्रिकोणेषु शुभस्थितेषु पापेषु केन्द्राष्टमवर्जितेषु। स्वार्थसिद्धिं प्रवदेन्नराणां विपर्य्ययस्तेषु विपर्य्ययः स्यात्॥३०॥ श्रीराधाकृष्णाभ्यां नमः॥ श्रीराधाकृष्णार्पणमस्तु॥

पम् अथवा द्वे वा तृतीये वा एकोपि द्वितीये वा ~~[illegible]~~ न्यस्तृतीये वेति।२९। इति जयपराजयस्तृतीयोऽध्यायः।३। अथ शुभाशुभाध्या यो व्याख्यायते तत्रादौ व प्रष्टुः शुभाशुभज्ञानमाह। केन्द्रेति लग्न१ चतुर्थ४ सप्त७ दशमानि१० त्रिकोणा नवपंचमा ९।५ केन्द्रत्रिको णेषु शुभस्थितेषु सौम्याश्रितेष्वित्यर्थः तथा पापेषु केन्द्राष्टमस्थानेषु वर्जितेऽन्यत्र संभवस्थितेषु नराणां सर्वार्थसिद्धिं प्रवदेत् सर्वे षां मर्त्यप्राप्तानां जनानां सिद्धिं साधनं प्रवदेत् एषु विपर्य्यस्थेषु विपर्य्ययः स्यादिति एषु पापसौम्येषु विपर्य्ययेषु विपरीतेष्वन्यास्थि तेषु विपर्य्ययो विपरीतं स्याद्भवेत्। एतदुक्तं यदा पापाः केन्द्रत्रिकोणाष्टमेषु स्थिता भवन्ति सौम्याः केन्द्रत्रिकोणेषु वर्जितेष्वन्यत्र

प२

॥७॥

[illegible]

श्रीराम

अथ योगान्तरज्ञानमाह। शुभग्रहाः शुभयुक्ता वा विलग्ने वा लग्नात् सप्तमाष्टमपंचमस्थाः एतेषु स्थानेषु प्रयासं शुभस्थिता स्वा सौम्याः शुभग्रहा निर्जिता सौम्यग्रहैर्बाधवर्जिता एतद्युक्ता भवन्ति शुभग्रहाः दर्शिता स्थाप नस्पन पृथ्वीपति दैवयोगान्न केवलं पावन्तीति। अथाकन्धरचन्द्राः पापाः त्रिषष्ठदशायषष्ठस्थाः भवन्तु। एवामन्यतमे चन्द्रमास्तदा नोगानि पीडितानां शुभमार्गं वदेत्। अन्यथा योगभागेन शुभं वदेत्। २४। इति भृष्यवाशिकापामहोमलोविनीविताचतुर्थोऽध्यायः। ४। अथ गमनागमनज्ञानमाह। गतेतिसूत पंचमस्थाने धनस्थाने द्वितीय सहजस्थाने तृतीय एषु स्थानेषु लग्नात्कालेन लग्नात् षष्ठे राशि

शुभग्रहा सौम्यानि निर्जिताः सर्वे विलग्ने सप्ताष्टमपंचमस्थाः त्रिषष्ठदशायषष्ठे निकरस्थाः शुभं वदेद्रोगनिपीडितानाम्। २४।
अथ गमनागमनमाह। द्युगतस्यागमनं स्तत भूधनः सहस्थितेर्ग्रहैः लग्नात् सौम्यैर्न च प्राप्तैः लघ्वागमनं गुरुशिताभ्याम्। २५।
यामित्रे त्वथवा षष्ठे ग्रहः केन्द्रे प्रवासकृत् प्रोषिता। गमनाविधा त्रिकोणे सो सितेपि वा। २६॥
अष्टमस्थे निशानाथे कण्टके पापवर्जिते प्रवासी सुखमायाति सौम्यैर्लाभसमन्वितैः॥ २७॥ श्रीराम श्रीराम

त्यादि ग्रहैर्न च सप्तपञ्चस्य वस्तुनो लाभं प्रवदेत् तस्यैव प्रवासिनो पन्नाष्टमासो परस्थानगतेन प्राप्नोतीत्यर्थः गुरुशिताभ्यां एषु स्थानेषु स्थिताभ्यां लघ्वागमनं प्रवदेत्। २५। योगान्तरमाह। यामित्रेति यामित्रे सप्तमस्थाने अथवा षष्ठे कश्चिद्ग्रहः चतुर्णां केन्द्राणां। १।४।७।१०। मन्यतमे केन्द्रे बृहस्पतिर्भविता तदा प्रोषितस्य प्रवासिनः आगमनं यानीयात्। त्रिकोणे नवपञ्चमे शुक्रः शितः शुक्रश्च यत्र त्रिकोणे प्रोषितस्य आगमनं यानीयात्। २६। अथ योगान्तरमाह। अष्टमस्थिते निशानाथे चन्द्रे लग्नाद् अष्टमस्थाने स्थिते अष्टमस्थाने स्थिते कण्टके केन्द्रे। १।४।७।१०। पापवर्जिते प्रवासी सुख

श्री हल
श्री राम
रा

श्री श्री
श्री

अथान्ययोगान्तरमाह। पृष्ठोदयेति। पृष्ठोदयात् मेषवृषकर्कधनुर्मकरमीनाः पृष्ठालग्नेन तस्मिन्राशौ अशुभग्रहावलोकिते
वा शब्दोऽत्रापि एवंविधयोगे प्रवासीनो नागमनस्य बन्धनं वा स्यात्। अथवा पापग्रहाः लग्नात्तृतीयषष्ठस्थाने स्थिताः सर्वे नैव सौम्यग्र-
हदृष्ट्यानावलोकितास्तदा प्रवासीनो विनष्टाः तस्माद्दशादन्यपेक्षा नागताः अथ लग्नाद्द्वादशस्थाने स्थितास्तत्र च सौम्य
नैर्दृष्टास्तदा प्रवासिनो विनष्टाः। मता। अथवा पापाः केन्द्रेषु लग्नचतुर्थसप्तमदशमेषु स्थिताः सौम्यैर्न दृष्टास्तदा प्र-
वासिनो नस्य मृत्युरिति तास्त्रवो नेनपहृतास्तु भवेयुः वा शब्दाद्योगान्तरमित्यनेनार्थं च चव चदास्तु इति पापग्रहविशेषार्थः ॥२८॥

पृष्ठोदये पापनिरीक्षितेऽपि वा पापास्तृतीयैरिपुकेन्द्रगाश्च सौम्यैर्न दृष्टा वंधवंधदाः स्युर्नष्टा विनष्टा मृत्युवितगस्तु वाच्या ॥२९॥
ग्रहा विलग्नाद्घनमेगहेतुत्तेनाहता द्वादशराशयस्तु। तावद्दिनान्यागमनस्य विघातो निवर्त्तनं वक्रगतैर्ग्रहैस्तु ॥३०॥ राम

अथागमनागमनेकालमाह। ग्रहो विलग्नेति। विलग्नात्पृच्छालग्नाद्घनमेगृहे यावत्संख्यो भवति तावतो पकश्चिद्ग्रहः स्थि-
तः स च नस्य च गतिस्तेन ततुमासो नाहताग्रीणिताकार्याः एतदुक्तं भवति द्वादशसंख्यमङ्कस्थाप्य लग्नात्प्रभृति लग्ना-
न्तरसंख्यया गुणापेतनैन यावत्संख्या भवति तावत्संख्यादिनानि प्रवासीने व्यतीतानि आगमनस्य विघातः तद्दिनैः
पथिकस्यागच्छतीत्यर्थः निवर्त्तनमित्यथ वक्रगतिर्विपरीतगतिर्भवति तावद्दिनैः प्रवासी निवर्तते इत्यर्थः ॥३१॥॥
इति श्री भट्टोत्पलविनिर्मितायां षट्पञ्चाशिकायां प्रवासचिन्ताध्यायः पञ्चमः। अथ नष्टप्राप्तिव्याख्यायते ॥

(18)

श्री ...
श्रीराम
॥१०॥

अथ मित्रकाव्यापोव्याप्याप्रतेनैत्राहदेवपुत्रदुहितृजन्मज्ञानमाह। विषमस्थिते तिग्मांशुपुत्रे शनैश्चरे लग्नाद्विषम
स्थानेस्थितेः प्रथमतृतीयपंचमसप्तमनवमैकादशस्थानानि एभ्योन्यतमस्थानस्थेषु सत्सु तस्य पुत्रस्य जन्म प्रादुर्भावं
वदेत् नान्यत्र लग्नस्य विषमस्थानगतस्थितेपि तत्रोवाप्यबलाहमिहिनाज्ञापक: विलग्नं विषमं नृत्तं संस्थ: सौरो
पिपुजन्मकर्ता विलग्नात् अन्यथागणाया अन्यथान्येनप्रकाने गाड गणाय: स्त्रीप्रजन्म वदेत् तेन द्वितीयचतुर्थष
ष्ठाष्टमदशमद्वादशस्थानानामन्यतमस्थानस्थे शौरौ ऽपि स्त्रीप्रजन्म वदेत् लभ्योति लग्नात्सप्तमस्थानगते शौरे
विषमस्थिते ऽर्कपुत्रेनन्यजन्मान्यथाऽगणाया: लाभ्यावनस्यनारी समवस्थितेऽन्यथावामाम। ५४। गुरुनविसौम्यै
दृष्टस्त्रिसुतमदनापारिग: शशी विलग्नात्। भवति विवाहकर्ता त्रिकोणकेन्द्रेषु वा सौम्या। ५५।

यनस्य कन्या लाभ: प्राप्त: व्याभवति विषमस्थानेस्थवामविपरीतेन न लभ्येत्यर्थ:। ५४। अथ विवाहज्ञानमाह। गुरुनविसौम्यै
रिति। गुरुर्जीवो नविनादित्य: सौम्यो बुध: एभिर्दृष्टो अवलोकित: शशी चन्द्र: धीदश: लग्नात् दृष्टो लग्नात् त्रिसुतमद
नापारिग: तृतीयस्थानसुतस्थानपंचमम दनस्थानसप्तमआयमेकादश अरिस्थानषष्ठं एतेषामन्यतम
स्थानगतचन्द्र: पूर्वोक्तैर्ग्रहैर्दृष्टो यदि भवति तदा प्रष्टुर्विवाहितो भवति अथवा सौम्या: शुभग्रहा: त्रिकोणकेन्द्रेषु
नवपंचमलग्नचतुर्थसप्तमदशमेषु शुभग्रहा: यथा स भवति तदा प्रष्टुर्विवाहो भवती त्यर्थ: शशाङ्केऽन्ययोगान्तरेपि। ५५।

॥२०॥

रव योगरीतिः संभवतिबलवान् यदा युक्तो दृष्टोऽपि वा शोभैः इति लग्नयुतामयुग्मे स्त्रीग्रहदृष्टेति युग्मेयुग्मराशौ स्त्रीसंज्ञके
च भावे लग्नगते स्त्रीग्रहदृष्टे स्त्रियः । हावन्द्रसितौ ताभ्यामन्यतमेनावलोकिते केवलयुक्ते वा स्त्रीकल्पानापते सामान्येय प्र
श्न लग्नेवुधसहिते स्त्रीगर्भयुता सगर्भा वर्तते अद्यापि प्रसूयते इत्यर्थः ।४८। अथ पुत्रप्रश्ने प्रच्छकः कीदृशी स्त्री पुत्रं वा वे
तु स्त्रितत्परिज्ञानमाह । कुमारि इति । शुक्लप्रतिप्रतिपत इति प्रभृति दशमी यावच्छशी बालएकादशीतः । क्रमसपंचमी
पर्यन्तं यावद्युवा षष्ठीतो अमावास्यान्तं वृद्धः एतत्पृच्छा लग्न यदि वा लग्ने शशि चन्द्रो लग्न परपतितथा भूतः स्थितस्ता ॥११॥

कुमारिका बाले शशीयु वस्यद्वृद्धा शनिः सर्प्पयुतः प्रसूतम् । स्त्री कर्कुसांभौमसितौ वधूते पूर्ववयः स्यात्युत्रषेषु चैवम् ॥४९॥
आत्मसमं लग्नगतैर्भ्रातृ सहजस्थितैः सजस्तत गैः माता वा भगिनी वा व्याघातु र्य्यगैररिगैः श्वश्रूः ॥५०॥ ११२२

याप्रच्छकः कुमारिकाकन्यामनसि वर्त्तते एवमेव चः परपतितत्रावस्थित दा कुमारिकां स्वस्य र्यादेव यौवनस्थे चन्द्रे यौवनावृ
द्धे चन्द्रे वृद्धा स्थितः केश्चिद्वालेन कुमारी च शशी युवस्थे वा निपठन्ति शशीवालकमिति अथ पृच्छोदये । यावद्भालस्त्री शनि
वृक्षविगतयौवना जन्माभिभूता करोति सूर्य्यजीवौ प्रसूतां प्रसववुत्कं कुर्वतः भौमो शुक्रः शीतश्रुकः एतौ कर्कसामत
उ रोगीः स्त्रियं कुरुते इति एवमुन्यन प्रकारेण यः शशीवत् पुत्रषेषु न लेषु प्रच्छकः वयो ज्ञानेष्युनेन कारेण वदेत् ।४९। अथ
कस्य संबन्धिनी वा वर्त्तते तत्परिज्ञानमाह । आत्मेति । आत्मसमं गतैर्नादित्यादिभिः सर्व्वैर्लग्नगतैः प्रच्छकात्मस
मं धनेनतुल्यां किविन्मनासि वर्त्तत इति एवं लग्नात्तृतीयके तदा भ्रातर सहजस्तेः स्थितैः पंचमस्थितैः सप्तमे ग्रहे वा व्यम ।५०।

श्रीकृष्ण
श्रीराम

श्री

अथ योगान्तरमाह। भार्य्यास्ततमसंस्थैरिति लग्नात्सप्तमस्थानस्थैर्ग्रहैर्वाच्यम्। नवमस्थानस्थे धर्मस्थितो धर्मयुक्तः दशमे गुरुः स्वांशं पश्यति इत्यादि। आत्मीयेन वप्रागस्तस्य पतिः स्वांशं पश्यति पृच्छालग्नेतत्काले यो नवांशकउदितस्तत्पतिर्यदि लग्नस्थो भवति तदा पृच्छकः स्वात्मीयतां गत इति वाच्यम्। अथ स्वांशपतिर्मित्रं तत्काललग्नस्थितैः स्तत्तदा मित्रं स्वांशपतिः शत्रुर्लग्नगतः स्यात्तदा शत्रुः अथ यदि दृष्टान्यत्र ग्रहैर्वक्रितो वा भवतः तयोरेषाम् बलवान् स्थितस्तत्पृच्छकः इवात्त स्थितिः शत्रुमतास्थितोऽन्यादि नाशत्रुमित्राविभाग कर्त्तव्यः। ५१। अधुना प्रवासविनामाह। वनलग्नेति। वनाराणामेवकर्मभिनि शत्रुमतास्थितोऽन्यादि नाशत्रुमित्राविभाग कर्त्तव्यः।

भार्य्यास्तप्तमस्तप्तमसंस्थैर्नवमे धर्मस्थितो गुरुर्दशमे स्वांशपतिर्मित्रशत्रुषु तथैव वाच्यं बलयुक्तेषु। ५१। वनलग्नेवरमोगेमध्यादृष्टे प्रवासविनाशानि। भृष्ठः सप्तमे भवनात्पुनर्निष्कृत्तो यदि न वक्री। ५२।

चतुर्णामवनाराणां मध्ये तमेलग्नेता। कालवशनवांशकउदितस्वलग्नमध्यमांत्यपस्वनवमनवांशकात्। भृष्ठे अन्ते षष्ठं। शत्रुमथतत्रावर्तितइत्यर्थः पृष्ठः प्रवासविनाशान्यावैव प्रवासनिमित्तविनाकृतमित्यर्थः। अत्रैव निस्वयमाह भृष्ठः सप्तमभवनादितिपृच्छालग्नादितो सप्तमोऽपि स्तत्काले वक्रत्वेवग्रहो भृष्ठश्चलितः सर्वभोमादिस्तत्काले मध्यगतः स्तदा प्रवासीनिवर्त्तनिवर्त्ततइत्यर्थः प्रवासविनाशनमनेन वृत्तं किं ब्रूते न यास्यतीति यदि न वक्रीयोऽसौ भवनाद् ग्रहो भृष्ठः स यदि वक्री प्रतीगामिर्न भवतितदैवं अनुवक्री वित्तहानिष्कृत्तो यास्यति। ५२। अधुना पृच्छपृच्छतिकीदृश्याति

श्रीराम
श्रीराम
॥१२॥

पासांर्द्धसंपोगासीद्दन्नत्यीज्ञानमाह। अस्ते इति। नविनगृहित्यःथितःशुक्रोवक्रीअश्नकः एतेषामन्यतमेप्यच्छात्नेनोदयात्स
प्तमस्थानस्थितेपनत्ज्ञायांपनपत्नीवदेत्। तत्पासांर्द्धप्रष्टुःसंयोगआसीत एवंगुनेजीवेस्वामीयवुधेवेश्यास्तेषांतनै
वप्रश्नेगासौनेशनैश्चरस्पसप्तमस्थेऽन्यजातान्निकृष्टजातिगस्पामिति वदेत्। तांसांस्त्रीरांगांवन्द्रवच्छमःशशीना
वस्थांवदेत् तेनवलेचन्द्रेवालपावनापानाम्। बृहुब्द्धाववदेत्तचन्द्रेऽस्यवयोविभागःप्रदर्शितः।५२। अथवेनानोगान्
स्पमत्स्नमानमाह। मन्द इति। शौनैश्चनैश्चरस्यपापग्रहसमेतोनविभौमन्दौरांवन्द्रांरागामन्यतमेनयुक्तो लग्नात्नवम

अस्ते ऽनविष्टितवक्राःपनजपाद्रवाग्रनोवुधेवेश्यास्। चन्द्रेवयशशीसौनेत्तथान्तपातांवा।५३। मन्दपापसमेतो लग्ना
न्नवमेशुभैनयुतदृष्टः। नोगात्तःपनर्दृशोवाच्छमगोमन्युकेनएव।५४। अर्कः सौम्यपुतःसौम्येर्दृष्टश्वाच्छमन्देमस्यस्वतस्मा

स्थानस्थितस्तत्रशुभैर्युतोदृष्टःशुभग्रहाणामन्यतमेनयुक्तोनावलोकितस्तदानोगात्तः नोगोज्वरादिस्ते नार्त्तः पीडि
तेःपनर्दृशोपरस्मिन्देशेग्रामादौस्थितःअथान्येवलन्नराणांनपुन्नःसौरेलग्नाद्दच्छमस्थानेगतस्थितस्तस्यैवरोगार्त्तस्यम
त्युमनराणांकरोति।५५। अथकश्चिद्दच्छतिमदीयःपितान्यदेशोस्थितस्तत्रविनिष्ठतिअन्यदेशान्तरागत्पृतात्पृच्छज्ञानमाह। अ
र्कइति। अर्कःसप्यःसौम्येग्रहेयुक्तसहितस्तेषामन्यमेनदृष्टो। वलोकितोभवतितथाभूतोलग्नाच्छमन्दसास्थितोऽष्टमस्था
नमुपगतोभवतितस्मादृशान्तरगतस्यप्रष्टुःपितजनकोगतःप्राप्तःइतिवक्तव्योऽन्यथातत्रैवतिष्ठतीत्यर्थः।।५६।।

॥१२॥

२३

श्री राम
श्री राम

अथुनाहितस्यार्थस्वरूपकालादि देशानोज्ञानमाह । तथ्छनस्यवयोरूपजाति ज्ञानमाह । अंशकादिति अंशकाद्विलग्नस्यतत्कालिकस्यनवभागद्रव्यमाह । तम धातुमूलजीवरूपस्त्रायत्नेएतद्रूपवमेवव्याख्यातम् । नाशितुल्यवर्णावक्तव्यपयालधुजातके अरुणाधीन २ हरित ३ पाटल ४ पाण्डु ५ चित्र ६ सित ७ पि ८ पिसंगा ८ पिंगल ९ कर्बुर १० बभ्रु ११ मलिनी १२ उद्यपोपथासरव्यतस्यमध्ये दीर्घ ह्रस्वत्वं नवांशमूलवस्य रूपम् । तत्रकुंभमीनमेषवृषाह्रस्वाः न्युष्टकौमिथुनवापधराम ध्याः हनिपुवतिनुलोलपः स्मृताः लग्नगतादीर्घा ह्रस्वत्वेपरि वर्तुलं मध्य व्ययाम दीर्घ द्रव्यादिः दीर्घमाणि व्यामनवांश

अंशकाद्वदापते द्रव्यं दृक्काणेरेस्तस्वनादयः । नाशिभ्यः कालदिग्देशाःवयोजातिरवलग्नपात ।। १६ ।। इतिश्रीभट्टोत्पलविनिवितायांषट्पंचाशिकायां मिश्रकाध्यायः समाप्तः ।।

कपनौस्वबलेअनुः साम्भन्यस्यखिनानि वृष्टेतेभिते विनष्टंप्रायः एवमंशकाद्वदापते द्रव्यं दृक्काणेस्विलग्नभागेस्तस्वनाः स्मृताः याह दृक्काणाःस्यकतीनाह शीतस्कंनाहू तिर्वक व्यापथाव्ह यातेव मेषस्यप्रथमः दृक्काणाः पुरुषःपरस्हस्तेः हस्माननेत्रोनाद्ध श्वेतः द्वितीयः स्त्रीलोहिताम्बरास्य तोस्त्रीदीर्घमेषेकपादाः तृतीयःपुमान कृष्णः कपिलः रक्तास्वर्गहस्तः भग्नतनोहस्ते वृषस्यप्रथमः स्त्रीवि विदनकेशा अरुणाववासाः स्नोस्त्रीद्धधपद्माद्वितीयोननः कपिलाम्बनृपात्विताः रजस्वलाहीनप्रजामनरणाकार्ष्णेहजन्तमाहितीयप्रथमउद्यानसस्यः केव श्रीक्षेपाणिः तृतीयःपुमाननात्नाविभूषि

श्रीकृष्ण
श्रीराम
॥२३॥

श्री श्री
श्री श्री

नः क्षमः परिगतः धनुपाणी ३ कर्कटस्य प्रथमः पुरुषः वीनः हस्ती इभशः श्यानीरः शानकेमुखः द्वितीयः स्त्री यौवनोपेता रसपसस्थानं तृती
यः पुरुषः सर्प्पवेष्टितो नौस्थः सुवर्णाभरणान्वितः ४ सिंहस्य प्रथमः कु नीहस्तः पुरुषः शाल्मलीसस्थः गृध्रजम्बुक
नः वा द्वितीयः पुरुषः धनुःपाणिः नतो ऽग्रनाशाः तृतीयः ननः कुर्विक्षेशः वर्तुलः हस्तः ५ कन्यायाः प्रथमः स्त्री रुग्धानाद्वि
तीयः पुरुषो मेषत्वनी हस्तः संनामः कार्मुकपाणिः तृतीयः स्त्री गौ नासः धौताम्बरा अस्याच्छक ६ तुलायाः प्र
थमः स्यूनेहस्तपुरुषः आपनसंस्थः वित्यास्थः द्वितीयः पुरुषः गृध्रतुल्यमुखः घटान्वितः [illegible] क्षितः तृषितः शवतृतीयः
पुरुषो हेमि मुखः धनुपाणि ७ वृश्चिकस्य प्रथमः स्त्री भस्मानानास्थानच्युताः सर्प्पविष्टपादाः मनोनमाः द्वितीयः स्त्रीम
र्द कृते भुजगाव्ततशनीनाः स्थानसुखानभिवाच्छन्तीतृतीयः पुरुषः पीनवृ पृथुलो विबुकोवक्त्रः ८ धनुः प्रथमः पुरु
षो धनुर्हस्तः द्वितीयः स्त्रीसुनपाः गौनवर्णातृतीयः पुरुषः रक्तहस्तः कुण्डपी ।९। मकरस्य प्रथमः पुरुषो जामधाः स्थूल
दन्तः रोद्रवनः सकम्बलः द्वितीयः स्त्री रत्नाम्बनातृतीयः पुरुषः स्यामः सत्तोमकरी धनुपाणिः १० कुम्भस्य प्रथमः पुरुष
गृध्रतुल्यवक्त्रः सकम्बलः द्वितीयः स्त्री रत्नाम्बरा तृतीयः पुरुषः स्यामः सनोमकरी मीनस्य प्रथमः नौस्थ द्वितीयः स्त्री
गौनानौस्थानतृतीयः पुरुषः स्त्रीनो भितु पसर्प्प वेष्टितः इत्यर्थः ।१२। इति वृ[illegible] जातके उक्तम् ककाशित वस्त्रवेष्टित
कुन्त्यादिनाग्रहस्थ वित नमनम अस्माभिरिह प्रयोजनमात्र प्रदर्शितम नाभिभ्यः कालेनहि दृश्यः इति राशीनां कालविभा
गो मेषाघाश्वेत्त्वानः न्यायावतेन्से पाठति जातके उक्तानि मेषमिथुनकर्कटाधन्विमकराणामन्यत मेलत्तन राशि

ना ४
सु ५
॥२३॥

२५

श्रीहस्त
श्रीराम

श्री
श्री

संज्ञकेनात्रोग्लपजेत: सिंहकन्यातुलावृश्चिककुंभमीनानामन्यतमेदिवासंज्ञकेरोद्दिने लग्नपृच्छेत्तामिति दिवज्ञानमाह। मेषसिंहध
न्विपूर्वस्याम् वृषकन्यामकरैर्दक्षिणस्याम् मिथुनतुलाकुंभैः पश्चिमायाम् कर्कवृश्चिकमीनैरुत्तरस्यांगतमिति मेषलग्ने
मेषप्रवारंभमौव बागोछाराणि मिथुनेगीतनृत्यस्थानेसंग्रामभुम्याम्। कर्कटेकूलसमीपेसिंहे आरण्यभूमौकन्यायांग्रामसमीपे
तुलायामापतगृहे वृश्चिके खड्गभीतेधनुषिसंग्रामेमकरे प्रवानभूमौमकरेजलसमीपेकुंभेशिल्पिगृहेभाण्डोपरिउक्तं
मीनेजलसमीपेइति वृहज्जातकेउक्तम्। वायोजातिश्चलग्नायादिति लग्नस्वामिनावोनस्यवयःप्रमाणंजातिश्चवदेत्
तथास्मिं तेतेषांसेनवाल्येवृत्तास्थितः यौवनमध्यवृद्धभातिवृद्ध चन्द्रभौमवागीशशशनैश्चनामाणामिति एवं चन्द्रगतेसिद्धलग्ने
लग्नाधिपोशिशुःभौमवनुर्वर्षाधिकाःतरुणावयोधिका ३२ इतिबुधेब्रह्मचारी द्वादशाब्दा १२ गुरौमध्यवयःपञ्चशाब्दा ५०
शुक्रेयौवनोपेता द्वात्रिंशाब्दाः ३२ शनैश्चरेवृद्धा ७० सप्ततिसप्तत्यधिक ७२ वयःजातिश्चेति जातयाब्राह्मणरागदयः
जीवशितौविप्राणांकुजार्कौन्द्रोक्षत्री इन्दुजःशूद्रः इन्दुर्वैश्यःस्मृतोसहिकेयशनैश्चरोम्लेच्छः यस्यग्रहस्यलग्नंभवति
तद्योवर्णप्रमाणाइति ॥५६॥ ०॥ इति श्रीभट्टोत्पलविरचितायां षट्पञ्चाशिकायां मिश्राध्यायस्समाप्तोऽयंग्रंथः॥
शुभमस्तु। सम्वत् १८७३ शाके १७३८ पौषकृष्णप्रतिपदायां गुरुवासरे च्यवनेषिनाथशर्मणा [illegible] वाशिकाउत्तरे